

več otroških enciklopedij, leksikonov in knjig, ki bi otroka vzpodbudile, da bi odgovore poiskal sam.

Med tujo literaturo lahko najdemo tudi knjige o homoseksualnosti in lesbičnosti ter knjige, ki opozarjajo na problematiko otrok, ki imajo lesbične ali gejevske starše.

Ena takih je *Daddy's Roommate* (Očkov sostanovalec). Priznati moram, da sem se za to knjigo odločila iz gole radovednosti, saj si nisem predstavljala, kako bi lahko pisatelj (v tem primeru Michael Willhoite) otrokom razložil, kaj je gej. Še bolj se je moja radovednost povečala, ko sem na naslovnici opazila, da je knjiga namenjena otrokom, starim 2–6 let. In kako avtor razloži mladim bralcem, kaj pomeni biti gej? Literarnemu junaku Nicku to razloži mama, ki mu pove, da biti gej pomeni le drugačno obliko ljubezni. Tako mladi junak izve, da se imata njegov očka in »stric« Frank rada, in je vesel zanju. Vesel pa je tudi za mamico, ki ima rada Nickovega očima.

Slikanica nas počasi pripelje do trenutka resnice, ko je otroku treba odgovoriti na zastavljena vprašanja.

Daddy's Roommate pa ima tudi nadaljevanje; to je slikanica, ki jo je avtor napisal po šestih letih od izida prve

knjige. Naslov druge slikanice je *Daddy's Wedding* (Očkova poroka) in v njej avtor nadgradi prvo zgodbo s poroko Nickovega očeta in »strica« Franka.

Poleg teh dveh slikanic sem pri založbi Alyson iz Los Angelesa našla še celo vrsto drugih knjig na to temo. Med njimi bi rada omenila zelo lepo knjigo o lesbištvu, ki nosi naslov *Heather has two mommies* (Heather ima dve mamicici). Avtorica Leslea Newman nam pripoveduje o tem, kaj se zgodi z malo Heather, ki živi v srečni družini z dvema mamicama, ko prvič pride v vrtec in jim vzgojiteljica Molly pripoveduje pravljico, v kateri nastopa tudi očka. Heather postane žalostna, saj ona nima očka. Vzgojiteljica pa vsem v skupini lepo razloži, da ni pomembno, koliko mamic in koliko očkov ima družina, ampak so pomembni ljudje, ki v neki družini živijo in se imajo radi.

V teh slikanicah sta zelo lepo razloženi homoseksualnost in lesbičnost. Če bi se tudi pri nas držali pravila »Vsi enaki, vsi enakopravni«, bi bilo dobro, da bi se tudi pri nas našla založba, ki bi omenjene knjige prevedla in jih ponudila našemu trgu. Ta je, kar se tovrstne mladinske literature tiče, še zelo prazen.

Izidora Ferfolja

BRALNI KLUBI ZA SREDNJEŠOLCE

Bralna značka Slovenije, ki premore pravo armado (približno 150.000 tekmovalcev) osnovnošolskih bralcev, je ob koncu meseca oktobra 2000 z naslednjim dopisom nagovorila ravnatelje, profesorje slovenščine in knjižničarje srednjih in poklicnih šol:

Bralna značka, gibanje za pospeševanje bralnih navad in širjenje bralne kulture, je letos septembra dopolnila štirideset let delovanja. V tem dolgem

obdobju rasti in uspehov so bile seveda tudi krize, celo ostre kritike in dvomi o smislu njenega obstoja. Toda gibanje se je izkazalo za žilavo in živo, dovetno za mnoge spremembe in novosti. Še več: množica odličnih mentorjev je desetletja pomagala razklepati spone okostenelega pouka, zato v novi devetletki bralna značka ni ohranjena le kot neobvezna interesna oblika, temveč njene številne vsebinske in metodične prvine prepoznamo v pre-

novljenih učnih načrtih za slovenščino in v izbirnem predmetu literarni klub.

Prepričani smo, da bi tudi v srednjih in poklicnih šolah ta prostovoljna dejavnost lahko uspešno zaživela. In ker tudi mi verjamemo, *da je branje največja in najbolj koristna pustolovščina v življenju, za katero si lahko poplačan z vsemi zakladi sveta* (te misli je v letošnji programske knjižici literarnih gostovanj na šolah in v knjižnicah zapisal Evald Flisar, predsednik Društva slovenskih pisateljev), smo se – opogumljeni z rezultati ankete med srednješolskimi profesorji – odločili, da vas povabimo k sodelovanju.

Ker vas glede na začetek šolskega leta nagovarjamo pozno (a gotovo ne prepozno), pričakujemo, da se bo za predlagani projekt odločila le peščica zagnancev. Z njimi (vami) bomo po opravljenem delu skrbno analizirali prednosti in slabosti zamišljenega programa in ga prihodnje leto v bolj dorečeni obliki ponudili vsem srednjim in poklicnim šolam v okviru ponudbe izbirnega dela OIV (obveznih izbirnih vsebin).

Ko smo v izvršnem odboru Bralne značke Slovenije razmišljali o širjenju gibanja v srednje in poklicne šole, smo se odločili za obliko **klubskega delovanja** (ime zanjo naj bi izbrali dijaki sami), v kateri se spodbuja enakopraven dialog ljubiteljev branja. Dijaki naj bi se v **manjših skupinah** (največ 15 dijakov) sestajali z mentorjem in se na čim bolj sproščen, a nikakor ne povsem poljuben način pogovarjali o prebranem literarnem delu. Pri razvijanju bralnih sposobnosti pa bi za razliko od pouka namenili večjo pozornost **doživljanju besedila** oziroma raznolikosti bralnih doživetij. Splošno znano dejstvo, da bralci prilagajajo pomen literarnega dela svojemu horizontu pričakovanja in da je razumevanje literarnega dela odvisno od bralčeve življenjske in estetske izkušnje, naj ne bi bilo ovira za **dialoškost kot temeljno izhodišče klubskega dela**. Različni odzivi

na prebrano pa naj bi razen **užitka** omogočili tudi **poglobljanje recepcijske sposobnosti za literaturo**.

Dijaki naj bi v enem šolskem letu prebrali vsaj **štiri literarna dela**, ki niso na seznamih domačega branja ali maturitetnega kataloga. Predlagamo, da bi pri izboru literature dali prednost **sodobni** (kvalitetni in hkrati berljivi!) književnosti, s posebnim poudarkom na **domači** leposlovni beri (Na Gimnaziji in srednji kemijski šoli Ruše, kjer poučuje prof. Tancer-Kajnihova, vodja tega projekta, so se npr. odločili za naslednja slovenska dela: Drago Jančar: *Zvenenje v glavi* / nagrada kresnik za najboljši slovenski roman; po njem snemajo film, katerega premiera bo naslednje leto /, Vinko Möderndorfer: *Nekatere ljubezni* /zbirka novel, nagrajena z nagrado Prešernovega sklada / in Brina Svit: *Smrt slovenske primadone* / odmevna slovenska pisateljica živi in ustvarja v Parizu; izbrani roman bo kmalu izšel tudi v francoščini). Vsak mentor naj bi imel pri izboru leposlovnih del popolno **svobodo**, na Bralni znački Slovenije pa mu bomo radi pomagali z nasveti. Vsekakor si želimo, da bi mentor znal prisluhniti tudi željam svojih dijakov.

In nagrada za vloženo delo? Letos predvsem bogatejše notranje življenje.

Predlagamo pa, da bi dijakom, ki bodo redno obiskovali bralni klub priznali izbirni del OIV, mentorjem pa dodatno delo tudi finančno stimulirali.

Pri Bralni znački Slovenije bomo skušali za mentorje pripraviti kratek izobraževalni seminar.

Če se boste za sodelovanje odločili, vas prosimo, da se pisno ali po telefonu oglasite na Bralno značko pri ZPMS; Miklošičeva 26, Ljubljana, tel. 01/2323353, 2316 760, 4344 908, faks 01/2311658 (gospa Manca Perko).

Predsednik Bralne značke Slovenije
Tone Partljič